

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 17.

V Ptuj v nedeljo dne 24. aprila 1910.

XI. letnik.

Vabilo na naročbo.

Ob priliki novega četrtletja opozarjamo svoje cenjene naročnike, ki so z naročnino zaostali, naj isto poravnajo.

„Štajerc“

je danes najbolj razširjeno glasilo štajerskih in koroških kmetov, ki se zavzema za skupno gospodarsko delo.

V vsaki hiši

naj bode ta list!

Uredništvo in uprava.

Boj laži-kmetški zvezi!

(Dopis iz Slovenskih Goric.)

Dragi „Štajerc“! Starejši ko človek postane, več si pridobi skušnj. Imel sem priložnost se udeleževati na velikonočni torek v Mariboru v „Narodnem domu“ tako zvanega slavnostnega zborovanja slov. kmetške zveze; seveda kot dozdajni zapeljani pristaš. Ko je bilo toliko ropotanja in krika, mislil sem si: no to bo pa že kaj posebnega. Ko sem slišal, da je vstop le za povabljene goste, mislil sem si, da ne bode kaj prida, temveč farbarija in slepljenje ubogega slov. ljudstva. Ko pridem v Maribor, prečudil sem se, ko zagledam da mrgoli po vseh ulicah črez mero duhovnikov, doktorjev, piscev. Predstavljaj sem si to zborovanje že doma ali šel sem vendar zopervoljo, da se ne zamerim nekim gospodom, kateri že itak sumničijo da nisem zanesljiv podrepnik. Posebej povabil me je pa še g. Roškar.

Iz zborovalne dvorane v Mariboru bil bi se že rad izmuznil, pa kaj, prvi „Slov. gospodar“ opoval bi me bil kot „nemčurja“, „Štajercianca“ itd. To bi mi ne bilo toliko djalo, saj enkrat more vse priti; ali ker sem bil enkrat tukaj, hotel sem videti in slišati, kaj se bode godilo. Sam sebi in tudi drugi kmetje so se mi smilili ko smo mi stari slov. kmetje stali v zborovalni dvorani kakor ubogi grešniki pred vicami, ki čakajo odrešenja; mladozobni kaplani in dohtarji, katerih je bila gotovo tretjina, pa so se šopirili res kakor naši strahovitelji. Ko bi bilo to nekje javno in ne pri zaprtih durih, sramoval bi se bil pred ljudstvom. Zapazil sem na obličjih drugih, da so tudi tisti na tihem ravno mojega mnenja. Mislili smo kmetje, da se bode pogajalo za gospodarske razmere v teh za kmetijstvo žalostnih časih, pa motili smo se grozno. Naš g. drž. p. Roškar je kot predsednik s. k. z. otvoril zborovanje in predstavil kranjskega dohtarja Sušteršiča. Vsi duhovniki, dohtarji in pisarji vpili so gromovito: „živijo Sušteršič“ in ploskali, da je bilo groza ter tudi nas kmete k ploskanju navduševali. Neko kaplanče se je napenjalo, da je bilo bati da mu lice počí. G. Roškar razlagal je nekaj o novi vinski postavi, ter govoril proti upeljavi novega vinskega davka, kar je bilo seveda dobro; in edini je še bil g. Roškar, kateri je govoril nekaj iz gospodarstvenega polja. Potem je govoril dohtar Sušteršič.

Radovedni smo bili mi kmetje njegovega govora; pa kaj, niti besedice ni bleknil o gospodarski politiki, temveč razlagal narodne razmere, častil črez vse Bogove brate Čeha; trobil, da leži le proti jugu na Balkanu sreča naše države in slov. ljudstva, kvasil o neki zvezi južnih Slavena itd. kar ga mi kmetje polovico razumeli nismo. Govoril je Sušteršič med burnim ploskanjem duhovnikov in piscev ter vprašal: Kdo pa je naše ljudstvo? Slovenski kmet! Izbršimo slov. kmeta in slov. naroda ni več. (Pritrjevanje pri gospodih).

No, ta Sušteršičeva izjava je pač vendar resnična, kajti, če bi slov. kmeta ne bilo, drugi bi gotovo tim kmetškim zapeljivcem nihče ne bi šel na limance; konec bi bil ljudskega izkoriščevanja. Slovenski kmet in slov. narod bodeta ostala in prospevala, pa gotovo ne pod jerobstvom Sušteršiča. — Tako mislil sem si jaz. — Sušteršič ima dovolj dela na Kranjskem, da osreči kranjsko ljudstvo in pridobi od sile v Ameriko pregnane Kranjce nazaj. Sušteršič je omenil na vsjo grlo, da se bode bojeval za narodnost, če traja boj desetletja, morda je rekel celo stoletja. Prosil je poslušalce naj ga ubogajo, kajti on je celo prijazen, celo s cigani če mora biti. Rekel je Sušteršič: zagovarjati sem moral enkrat celo cigansko družbo in sem moral biti prijazen. Glavni lump je bil oproščen, a me še pogledal ni, kakor da bi bil največji poštenjak. Koreči so ga par mesecev pozneje obesili. — (Živahna radost je sledila pred tem govorom od strani prvakov). G. doktor Sušteršič, dobro ste jo zadel s tem govorom. S cigani celo ste bili prijazni, in lumpa ste zagovarjali, kakor ste rekli, — samo da ste zaslužili morda na debelo denar. Lump pa Vam še hvaležen ni bil. Kšeft je kšeft, kaj ne g. doktor, naj bode kak če, samo da kaj vrže. Kmetje smo se natihoma posmehovali. Ni res, g. doktor na Balkanu slovansko kraljestvo, kateremu bi nas Slovence priklonili in od Gradca odcepili, to bi bilo za Vas in Vaše pajdaše, Benkoviča, Korošca itd.; eden bi bil minister, drugi deželni glavar, tretji nadškof itd. za mastne plače — ti slovansko ljudstvo pa bi v neumnosti stradalo, trpelo in bi se po ruski šegi pretepalo itd. Vaši in Vaših pristašev sinovi bi imeli v tem blaženem jugoslovanskem kraljevstvu mastne službe in mastne plače, naši slov. sinovi pa trpeli v bedi in tlačanstvu. Bog nas štajerske slov. kmete obvaruj pred Vami in Vašim kraljestvom. Če je slov. kmet. zveza res tako narodna, zakaj pa niste povabili liberalno narodno stranko, katera je gotovo narodnejša, na zborovanje? Zborovalo se je pri zaprtih durih, ker ste se bali, da bi prišli tudi drugi elementi ter razsvetili to grozno hinavščino. — Dragi „Štajerc“, v dolgem in sicer gladem govoru je pokazal g. doktor Sušteršič svojo zvito modrost ter pokazal, da nima niti trohice pojma o gospodarski politiki. G. doktor Benkovič bleknil je samo tu in tam prazne medklice, ter hvalil govor pristaša Sušteršiča. Govoril je tudi g. p. Robič. Priznal je sam, da je težko govoriti za Sušteršičem, pa tudi res, če krojač sukno pokvari, jo prav težko drugi popravi. Robič mlatil je, tudi jeclaje po nemški stranki v deželnem zboru ter med drugim dejal, da le tedaj pridejo nemški poslanci, kedaj se gre proti Slovencem. Seveda, to ni čuda,

ker je znano, da poslanci slov. km. zveze le trobijo zmiraj neumno narodno politiko, ubijajo čas in denar, za gospodarstvene stvari se pa iz голе gluposti ne brigajo. G. Robič je govoril, kakor je bilo videti, v nekem strahu, kajti paziti je moral, da se ne zagovori in se na novo zameri pri Korošču. Govorili so še tudi drugi. Ali po vsem se je jasno izjemalo, da je bilo zborovanje namenjeno več narodni hujskariji kakor pa ljudskemu blagoru. Da je pa več govornikov govorilo proti lastnemu prepričanju, videti je bilo jasno, kajti g. dr. Korošec je natančno zasledoval govornike. Dragi „Štajerc“, precejšno število nas navzočih kmetov bilo je celo drugega mnenja, — tu in tam bi se rad bil kateri oglasil, pa kaj pomaga, bili bi ga grozno napaldi; boljše je bilo tiho biti. Odločili pa smo se, da stopimo polagama k „Štajercu“ stranki ter si naročili tudi „Štajerca“. Pričakujemo pa že zanaprej, da nas bodejo v „Slov. Gosp.“ grozno napadali; ali enkrat mora priti! Kmetškemu stanu škodljive neumnosti smo se že naveličali. Prepričali pa smo se že zdavnaj ne samo mi, tudi velike drugih, da zasleduješ Ti dragi „Štajerc“ samo le kmetškemu ljudstvu dobre koristi. Dobil še bodeš od nas več poročil. — Slov. Goričani. (Sledi 9 podpisov.)

Politični pregled.

Politični položaj ni dovedel še do nobenih bistvenih sprememb. Državna zbornica deluje počasi naprej. Z malo večino je sprejela od vlade priporočeni dnevni red, tako da se je postavo glede posojila 182 milijonov v prvi vrsti obravnavalo. Zbornica je tudi razpravljala o službeni pragmatiki. V zadnjem trenutku se zopet govori, da hoče vlada svoj kabinet spremeniti in omogočiti vstop enemu češko-klerikalnemu ter enemu jugoslovanskemu ministru. Mislimo pa, da so to le pobožne želje Plojev in Sušteršičev.

Državni zbor imel bode pred binškoštnimi prazniki prav malo plenarnih sej. Že 21. ali 22. t. m. bode zasedanje za skoraj dva tedna pretrgano. Prva seja za tem odmorom bode potem 4. ali 6. maja. 12. ali 13. maja pričele bodo binškoštne počitnice. Šele 19. maja bode državni zbor hitreje delovati pričel in bode baje njegovo zasedanje do srede poletja trajalo.

Čehi povsod. Poroča se, da hočejo Čehi v Serajevi sezidati „Narodni dom“. To poslopje naj bi bilo potem nekako zbirališče vseh Čehov na jugu. No, lepa bodočnost čaka te pokrajine, ako bodejo češki veleizdajalci s srbskimi sovražniki naše države skupno nastopali. In oblast te vsiljive Čeha, ki tudi že v slovenskih deželah domaćinom kruh odjedajo, povsod še podpira.

Gospodska zbornica je sklicana za ta ponedelek. Stari gospodje imajo zelo resne obraze. Govorniki bodejo o varstvu — spomenikov. Med spomenike nekdanjih časov spadajo ti gospodje pač sami . . .

Kako se davčne denarje proč meče. List „Montags-Zeitung“ piše o tej zadevi sledeče: „Tako se prične ples iz novega. Kratak pogled na zadnja tri leta pa kaže resnost teh političnih plesov. Dne 31. decembra 1906 ostalo je v državnih blagajnak 707.6 milijonov kron denarja,